

Houd in je onderwijs rekening met de impact van je lesonderwerpen

Ik doceer vooral over de

5.1.2e

5.1.2e

De

onderzoeksvakken gaan vooral over slavernij, en ik merk dat studenten daar verschillende ideeën over hebben. Wat opvalt is dat zij vaak bij de colleges binnenkomen met sterke aannames over het onderwerp. Dat is ook niet gek, want het is een onderwerp waar veel publieke aandacht voor is en veel mensen een mening over hebben. Ik zeg ook tegen mijn studenten dat het vanwege deze maatschappelijke discussies is, vanwege activisten die slavernij weer op de maatschappelijke agenda hebben gezet, dat wij het er nu zo uitgebreid over hebben.

Sommige studenten worden erg gedreven door de beeldvorming en focussen zich daardoor vooral op de relevantie van het slavernij-verleden voor de huidige samenleving. Ik wil studenten graag inspireren om anders naar het Nederlandse koloniale verleden te kijken, en daarom depolitiseer ik in het begin altijd het onderwerp door niet gelijk bij de relevantie ervan te beginnen maar door juist terug te gaan naar het onderwerp zelf; hoe werkte de slavernij nu eigenlijk zelf? Sommige studenten vinden dat erg leuk en gaan daar in mee, anderen houden vast aan hun eigen opvattingen. Dat is ook prima, maar vanuit mijn beroep als historicus zou ik natuurlijk graag willen dat studenten onderwerpen vanuit meerdere perspectieven proberen te begrijpen.

Hoewel ik nog nooit bewust bezig ben geweest met inclusief onderwijs, probeer ik desondanks wel in mijn lesmethode rekening te houden met de onderwerpen waarover ik doceer en de impact die deze onderwerpen op studenten kunnen hebben. Juist omdat mijn onderwerpen kwetsbaar zijn en er vaak sterke geluiden over bestaan,

pas ik de discussie daar op aan. Ik laat de geluiden die er zijn het karakter van de discussie bepalen. Zelf houd ik mij meer op de vlakte. Soms geef ik wel mijn mening, maar wel maar heel zelden, omdat ik denk dat mijn mening op dat moment voor studenten niet relevant is: het gaat om de stof en hoe zij daarover nadenken. Ik denk dat het mijn taak is, ook vanuit mijn achtergrond als historicus, om studenten kennis te laten maken met andere opvattingen over eenzelfde onderwerpen en hen vervolgens zelf daar een mening te laten vormen.

Zelf probeer ik heel bewust te zijn van mijn taalgebruik, omdat dat bijdraagt aan hoe studenten leren over slavernij en kolonialisme. Daarin ben ik mij heel bewust van mijn positie als docent; de manier waarop ik dingen bespreek beïnvloedt de manier waarop studenten over die dingen denken. Zeker bij onderwerpen als slavernij en kolonialisme maakt het uit hoe we onderwerpen benoemen. Zo praat ik liever niet over 'zwarten' maar over 'zwarte mensen'; het lijkt een heel basaal verschil maar er zit een gevaarlijk profileringsmoment in. Ik ben er desondanks wel terughoudend in om taalgebruik zo bewust op de agenda te zetten, en ik zal studenten tijdens gesprekken of colleges ook niet corrigeren. Bij het nakijken van papers let ik er daarentegen wel op en leg ik de student uit waarom ik er een opmerking over heb gemaakt. Hopelijk leren zij daardoor dat taal bij deze onderwerpen erg gevoelig ligt.

Als we over het Nederlandse koloniale verleden leren, zijn we aangewezen op oude bronnen waar koloniaal taalgebruik in wordt gebruikt. Die koloniale elementen zijn een obstakel om over deze geschiedenis de praten, en daarom wijs ik ze aan. Ik benoem voor studenten dat er maatschappelijke discussie over dit taalgebruik bestaat, maar laat hen hier vervolgens zelf een mening over vormen. Ik weet ook niet of dit de juiste manier is, want soms hebben studenten gewoon behoefte aan duidelijkheid, maar hopelijk verlaten studenten door deze aanpak de collegebanken met minder sterke aannames.